

BRUYCKER, Jozef de (Sint-Truiden 26 september 1891 – Roeselare 7 maart 1942).

Leerde tijdens de Eerste Wereldoorlog Joris van Severen kennen, onder wiens leiding De Bruycker aan het front streed, en nam deel aan activiteiten van de **Frontbeweging**. Na de wapenstilstand vestigde De Bruycker zich in Roeselare en engageerde zich volop in het politieke en culturele leven. Hij liet zich opmerken als een sterke verdediger van het **activisme** en koos met Van Severen voor een katholiek Vlaams-nationalisme. In 1923 werd hij voorzitter van de Rooms Katholieke Vlaams-nationalistische Studiekring. Daarnaast was hij nog (bestuurs)lid van **De Vriendschap**, het lokale **Verbond der Vlaamse Oud-strijders** en van het plaatselijke actiecomiteit voor volksontwikkeling. In 1924 ondertekende hij Lodewijk Dosfels beginselverklaring van de **Roomsch Katholieke Vlaamsch Nationale Vereeniging** en een jaar later koos hij resoluut voor het **Katholiek Vlaamsch Nationaal Verbond**. Hij werd schrijver-schatbewaarder van de Roeselaarse afdeling. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1926 trad hij op als lijstduwer.

Toen het Vlaams-nationalistische kamp omstreeks 1930 verdeeld raakte, schaarde De Bruycker zich opnieuw aan de zijde van Van Severen en steunde hem volop in zijn plannen om een nieuwe organisatie op te richten. Hij trad als een van de eersten tot het **Verdinaso** toe en werd inspecteur van de **Dinaso Militanten Orde**. In 1936 werd hij ook inspecteur van de Reserve Militanten Orde.

Na het overlijden van Van Severen in mei 1940 steunde De Bruycker Jef François in zijn verzet tegen de nieuwe leiding. Zo maakte hij deel uit van de delegatie die op vraag van François op 28 januari 1941 een bezoek bracht aan Emiel Thiers en hem de macht deed overdragen aan François. Na die machtsovername was De Bruycker lid van de nieuwe raad die de leiding van het Verbond in handen had. Hij was nauw betrokken bij de oprichting van het Joris van Severen Herdenkingskomiteit en van het **Genootschap Joris van Severen**. Met François probeerde hij het Genootschap in de richting van het nationaal-socialisme te sturen. Na de oprichting van de **Eenheidsbeweging-VNV** trad hij meteen toe en werd hij inspecteur-heerbanleider van de **Dietsche Militie – Zwarte Brigade**. Eind juli 1941 werd hij aangesteld tot oorlogsschepen van Roeselare.

LITERATUUR: *Hier Dinaso* (1 februari 1941); *Roeselaarsche Bode* (7 en 14 maart 1942); – D. Vanhees, 'Het Verdinaso naar de collaboratie', in *WT*, jg. 42, nr. 3 (1983), p. 165-175; – J. Creve, *Recht en trouw. De geschiedenis van het Verdinaso en zijn milities*, 1987; – L. Delafortrie, *Het Genootschap Joris Van Severen. Dinaso-actie tijdens de bezetting*, 1989; – F. Boudrez, *De Rodenbachbachstede: bakermat der Vlaamsche Beweging? De Vlaamse Beweging te Roeselare tijdens het interbellum*, 1997.

FILIP BOUDREZ